

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/74/2017
Identifikačné číslo spisu: 5014201202
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5014201202.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: H. P., nar. XX.XX.XXXX, C. XX, Ž., zastúpený: JUDr. Lucia Morgošová, advokátka, Běžová 6, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I, č. XXX XXX XXXX X-II., č. XXX XXX XXXX X-III., všetky zo dňa 21.05.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/298/2014-114 zo dňa 15.06.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/298/2014-114 zo dňa 15.06.2017 m e n í tak, že rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I, č. XXX XXX XXXX X-II., č. XXX XXX XXXX X-III., všetky zo dňa 21.05.2014 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n á zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 443,26 eur na účet jeho právnej zástupkyne do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sd/298/2014-114 zo dňa 15.06.2017 potvrdil rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I, č. XXX XXX XXXX X-II., č. XXX XXX XXXX X-III., všetky zo dňa 21.05.2014 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-I zo dňa 21.05.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne I.“) odporkyňa podľa § 37 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 100/1988 Zb.“), podľa § 112 ods. 4 a § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) uvoľnila navrhovateľovi od 24.03.2011 výplatu invalidného dôchodku v sume 125,70 eur mesačne. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 21.05.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne II.“) mu priznala podľa § 70 ods. 1, § 112 ods. 1, § 274 a § 82

zákona č. 461/2003 Z. z. od 24.03.2011 invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne a rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-III. zo dňa 21.05.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne III.“) odporkyňa rozhodla podľa § 263a ods. 5 a § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., že od 24.11.2011 má navrhovateľ nárok na výplatu invalidného dôchodku priznaného podľa zákona účinného od 01.01.2004 v sume 215,50 eur mesačne a súčasne mu od tohto dňa zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31.12.2003.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že rozsudkom č. k. 25Sd/298/2014-37 zo dňa 18.12.2014 potvrdil napadnuté rozhodnutia odporkyne I., II., III., pričom tento rozsudok bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 9So/73/2015-81 zo dňa 25.01.2017 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutia odporkyne konštatujúc, že táto mu na výzvu oznámila, že v roku 2005 bol pri vybavovaní žiadosti o invalidný dôchodok, resp. následné prehodnocovanie zdravotného stavu pre jej zamestnancov, platný metodický pokyn č. 26/2003 - postup organizačných zložiek Sociálnej poisťovne pri výkone lekárskej posudkovej činnosti dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z., účinný od 01.01.2004 (ďalej aj len „metodický pokyn“). V čl. 5 ods. 9 metodického pokynu je uvedené, že u poistencov, ktorým bol priznaný invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok do 31.12.2003, posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky posúdi pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorej nebola do dňa uplatnenia tejto žiadosti vykonaná kontrolná lekárska prehliadka posúdenia zdravotného stavu podľa zákona č. 461/2003 Z. z.. Keďže navrhovateľ v roku 2000 nereagoval na podnet posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, následná kontrola jeho zdravotného stavu nebola určená. V informačnom systéme odporkyne je zaevidovaný záznam týkajúci sa navrhovateľa až dňa 10.02.2014 a pred týmto dátumom odporkyňa neeviduje žiadne záznamy. Ďalej krajský súd poukázal na vyjadrenie odporkyne, že navrhovateľ pri uplatnení nároku na výplatu invalidného dôchodku v roku 2014 nenamietal nevybavenie jeho údajného podnetu z roku 2005. V dokumentácii sa nachádza len fotokópia tlačiva „Prehliadka zisťovacia - kontrolná“, vyplnená ošetrojúcou lekárkou MUDr. M. dňa 13.04.2005, pričom na tlačive chýba prezenčná pečiatka Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina, ktorá by potvrdzovala jeho prevzatie poisťovňou. Pokiaľ by bolo tlačivo riadne doručené príslušnej pobočke, bolo by opatrené prezenčnou pečaťou Sociálnej poisťovne a išlo by o originál tlačiva. Právna zástupkyňa navrhovateľa na pojednávaní uviedla, že ošetrojúcej lekárke bola predložená takáto požiadavka, čo preukazuje potvrdenie MUDr. M.. V prípade potreby navrhla v konaní vykonať dôkaz výsluchom posudkovej lekárky MUDr. H. Zároveň poukázala na čl. 5 ods. 11 metodického pokynu, v zmysle ktorého v prípade, ak sa fyzická osoba bez ospravedlnenia nedostaví v lehote určenej posudkovým lekárom pobočky na posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, posudkový lekár odošle lekársku správu s uvedením, že fyzická osoba sa nedostavila na posúdenie zdravotného stavu, útvaru dôchodkového poistenia ústredia ako podklad na zastavenie konania podľa § 194 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.. Z uvedeného vyplýva porušenie povinnosti odporkyne vo vzťahu k navrhovateľovi, keďže nepostupovala v zmysle zákona a ani v súlade s interným metodickým pokynom, v zmysle ktorého malo byť v prípade nepodrobenia sa kontrolnej lekárskej prehliadke iniciované zastavenie konania. Na otázku sudkyne, prečo navrhovateľ nereagoval na výzvy odporkyne, aby sa dostavil, resp. predložil doklady za účelom vykonania kontrolnej lekárskej prehliadky, za ktorým účelom bol aj dvakrát urgovaný, navrhovateľ uviedol, že na odporkyňu má ťažké srdce a považoval za nespravodlivé, že mu bol odňatý invalidný dôchodok, bol mu síce priznaný čiastočný invalidný dôchodok, no neskôr bola jeho výplata zastavená z ekonomického dôvodu. Odporkyňa na pojednávaní navrhla napadnuté rozhodnutia potvrdiť ako vecne správne. Zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ sa stal čiastočne invalidným od 12.10.1996, kontrolných lekárskech prehliadok v roku 1998 a 2000 sa nezúčastnil. Rozhodnutím odporkyne zo dňa 22.06.1998 mu bola zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku od 17.08.1998, pretože nespĺňal podmienku podstatného poklesu zárobku ustanovenú v § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb.. Napriek tomu, že mu bola zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku, čiastočným invalidným dôchodcom zostal naďalej. V rokoch 1998 a 2000 sa nezúčastnil kontrolnej lekárskej prehliadky, a to aj napriek urgenciám, ktoré osobne prevzal dňa 10.08.2000 a 20.09.2000. V urgenciách bol upozornený, že ak do termínu nedoručí požadované tlačivo, nebude sa považovať za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa § 106 ods. 3 a 4 zákona č. 100/1988 Zb.. Z tohto dôvodu ho odporkyňa ďalej za účelom

prehodnotenia jeho zdravotného stavu nevolala. Od 01.01.2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z., na základe ktorého stačila neformálna žiadosť o uvoľnenie výplaty dôchodku. Navrhovateľ zostal aj v tomto období nečinný. Ochrana poberateľov čiastočných invalidných dôchodkov priznaných podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 zakotvená v § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. spočíva v tom, že v prípade žiadosti o priznanie invalidného dôchodku podľa tohto zákona od 01.01.2004 alebo po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. alebo uznania za invalidného podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 musí byť invalidita posúdená podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z. z.. Odporkyňa v tomto zmysle postupovala. Z dôvodu nečinnosti navrhovateľa sa mu výplata invalidného dôchodku nevyplácala. Odporkyňa rovnako nemohla postupovať podľa § 263a ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z., nakoľko o nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok a o nároku na jeho výplatu podľa predpisov účinných do 31.12.2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 01.01.2004 by rozhodla, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. účinného do 18.07.2006 bol odňatý invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, a to od zániku nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. účinného do 18.07.2006. Trvanie invalidity preskúma odporkyňa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. pri kontrolnej lekárskej prehliadke určenej pred 01.01.2004 s lehotou jej uskutočnenia po 31.12.2003 a tiež vtedy, ak poberateľovi invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných do 31.12.2003 pri kontrolnej lekárskej prehliadke konanej pred 01.01.2004 nebola určená lehota jej ďalšieho uskutočnenia po 31.12.2003. Po preskúmaní trvania invalidity sa nárok na výplatu invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, ktoré sa od 01.01.2004 považujú za invalidný dôchodok, posudzuje podľa prepisu účinného od 01.01.2004. Naposledy bola kontrolná lekárska prehliadka navrhovateľovi stanovená odporkyňou v roku 2000. Keďže sa jej nezúčastnil, ďalšiu kontrolnú lekársku prehliadku mu nestanovila. Z uvedeného vyplýva, že u navrhovateľa nejde o prípad preskúmania trvania invalidity podľa zákona č. 461/2003 Z. z.. Z tohto dôvodu nemohla odporkyňa preskúmať trvanie invalidity na nárok na invalidný dôchodok podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.. Krajský súd tiež poukázal na to, že od roku 2005 do roku 2014 zostal navrhovateľ nečinným a žiadnym spôsobom sa nedomáhal informácie od odporkyne, z akého dôvodu sa v jeho veci nekoná. Až žiadosťou zo dňa 24.03.2014 požiadal o invalidný dôchodok, ktorý žiadal priznať od 01.01.2004. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina zo dňa 24.03.2014 je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. a invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti 50 %.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Právny názor krajského súdu ohľadom nemožnosti preskúmať trvanie jeho invalidity považoval za zmätočný, keďže aj odporkyňa vo svojom napadnutom rozhodnutí III. aplikovala § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý možno aplikovať výlučne v prípadoch uvedených v § 263a ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z., čo je zrejmé aj z gramatického a jazykového výkladu dotknutého ustanovenia. Pokiaľ teda odporkyňa tvrdila, že § 263a ods. 1, 2 a 9 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je možné v prejednávanej veci aplikovať, potom aj napadnuté rozhodnutie odporkyne III. vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko sa opiera o § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.. Z tohto dôvodu malo byť minimálne toto rozhodnutie zrušené. Ďalej navrhovateľ citoval § 263a ods. 1, 2, zákona č. 461/2003 Z. z. a tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/64/2009 zo dňa 28.10.2009. Odporkyňa pri vydaní napadnutého rozhodnutia III. nepostupovala správne, keďže aplikovala § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý možno aplikovať výlučne v prípadoch uvedených v § 263a ods. 1 a 2 uvedeného zákona. Navrhovateľ nebol posúdený podľa ustanovení § 263 zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré stratili účinnosť nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. 460/2006 zo dňa 07.06.2006. V tomto smere vychádza napadnuté rozhodnutie odporkyne III. z nesprávneho právneho posúdenia, hoci podľa názoru krajského súdu postupovala odporkyňa v súlade so zákonom. Krajský súd síce konštatoval správnosť postupu odporkyne, nakoľko u navrhovateľa nejde o preskúmanie trvania invalidity podľa zákona č. 461/2003 Z. z., na druhej strane však napadnuté rozhodnutie odporkyne III. potvrdil napriek tomu, že predmetné rozhodnutie sa opiera o § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorého aplikácia má byť v prípade navrhovateľa vylúčená. Krajský súd ani napriek usmerneniu Najvyšším súdom SR nevyhodnotil namietanú povinnosť odporkyne

vykonávať (každoročne) preskúmanie trvania jeho čiastočnej invalidity. Dôvodom, pre ktorý nebol jeho zdravotný stav posúdený podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 18.07.2006, v dôsledku čoho má byť vylúčená aplikácia § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. na prejednávany prípad, je primárne pochybením odporkyne vo vzťahu k evidencii jeho osoby na účely sociálneho poistenia. Aj keď sa v rokoch 1998 a 2000 nedostavil napriek predvolaniu na kontrolné lekárske prehliadky, bola odporkyňa povinná postupovať jedným z dvoch alternatívnych spôsobov: 1/ každoročne pokračovať v jeho predvolávaní na kontrolné lekárske prehliadky bez ohľadu na to, či sa na predchádzajúce prehliadky dostavil (§ 37 ods. 6, 7 zákona č. 100/1988 Zb.) alebo 2/ pristúpiť k vydaniu rozhodnutia, na základe ktorého by mu odňala status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v súlade s § 106 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v zmysle upozornenia v urgenciách I. a II. zo dňa 09.08.2000 a 18.09.2000. Nakoľko odporkyňa nepostupovala ani jedným z vyššie uvedených spôsobov, jednoznačne pochybila, v dôsledku čoho nebol navrhovateľovi vyplácaný invalidný (resp. aspoň čiastočný invalidný) dôchodok, a to aj napriek tomu, že spĺňal nárok na jeho výplatu a v evidencii odporkyne bol stále vedený ako čiastočný invalid. Z uvedeného je zrejmé, že krajský súd sa nedostatočne, resp. vôbec nevysporiadal s namietaným postupom odporkyne pri vydávaní napadnutých rozhodnutí v súlade s uvedenými alternatívami. Po prijatí zákona č. 461/2003 Z. z. navrhovateľ osobne navštívil miestne príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne v Žiline za účelom spísania žiadosti o dávku sociálneho poistenia. Dňa 13.04.2005 mu bola v tejto súvislosti vykonaná lekárska prehliadka ošetrojúcou lekárkou MUDr. L. M., a to na základe dožiadania odporkyne. Na preukázanie tohto tvrdenia predložil krajskému súdu potvrdenie MUDr. M., z ktorého vyplýva, že odporkyňa ešte dňa 06.04.2005 vyžiadala od jeho ošetrojúcej lekárky tlačivo na invalidný dôchodok. Na základe dožiadania odporkyne vystavili ošetrojúci lekári dňa 13.04.2005 lekárske nálezy týkajúce sa jeho zdravotného stavu. Aj napriek tomu odporkyňa v súdnom konaní tvrdila, že v databáze bolo zaevidované oznámenie údajov k vyžiadaniu zisťovacej prehliadky k žiadosti o invalidný dôchodok až dňa 10.02.2014. Nemožno považovať za dostačujúce tvrdenie krajského súdu v napadnutom rozsudku, podľa ktorého doklad ohľadom zisťovacej prehliadky nie je v administratívnom spise potvrdený podacou pečiatkou s poukazom na nečinnosť navrhovateľa od roku 2005 do roku 2014. V súvislosti s metodickým pokynom navrhovateľ uviedol, že tlačivo mal prijať priamo posudkový lekár odporkyne od ošetrojúceho lekára. Aj odporkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že „po nahliadnutí do posudkovej dokumentácie posudkový lekár ... skonštatoval, že v dokumentácii sa nachádza fotokópia tlačiva „Prehliadka zisťovacia - kontrolná“ vyplnená ošetrojúcou lekárkou MUDr. M. dňa 13.04.2005“. Skutočnosť, že na tlačive chýba prezenčná pečiatka odporkyne potvrdzujúca jeho prevzatie, je bez významu, keďže vyplnené tlačivo sa aj podľa metodického pokynu zasiela na žiadosť odporkyne priamo lekárovi. To, že jeho ošetrojúcej lekárke bola predložená takáto požiadavka odporkyne, preukázal potvrdením MUDr. M.. Na margo namietanej povinnosti odporkyne predvolávať na ďalšie kontrolné lekárske prehliadky, resp. povinnosť vydať rozhodnutie o odňatí statusu čiastočného invalida, poukazoval na čl. 5 ods. 11 metodického pokynu, v zmysle ktorého v prípade, ak sa fyzická osoba nedostaví bez ospravedlnenia v lehote určenej posudkovým lekárom pobočky na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a miery poklesu, odošle posudkový lekár „Lekársku správu“ útvaru dôchodkového poistenia v uvedením, že fyzická osoba sa nedostavila na posúdenie zdravotného stavu ako podklad pre zastavenie konania podľa § 194 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb..

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite posúdil nezistiac nezákonnosť napadnutých rozhodnutí I., II., III. Námietka navrhovateľa, že ho mala každoročne predvolávať na kontrolu zdravotného stavu v zmysle § 37 ods. 6 a 7 zákona č. 100/1988 Zb. je nedôvodná, pretože uvedené ustanovenia sa týkajú kontroly splnenia podmienky podstatného poklesu tzv. ekonomickej podmienky, nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku a nie medicínskej podmienky a kontroly zdravotného stavu. Keďže sa navrhovateľovi nevyplácal čiastočný invalidný dôchodok, nebola mu určená kontrola jeho zdravotného stavu. Zdravotný stav poistencov sa v takýchto prípadoch posudzoval po podaní žiadosti na uvoľnenie výplaty čiastočného invalidného dôchodku, ktorého výplata bola zastavená z dôvodu nesplnenia podmienky podstatného poklesu zárobku. Ďalej odporkyňa citovala § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. konštatujúc, že metodický

pokyn je interný akt riadenia na vykonávanie zákona č. 461/2003 Z. z.. Právne významnou skutočnosťou je, že v konaní nie je preukázané, že navrhovateľ podal skoršiu žiadosť o uvoľnenie výplaty čiastočného invalidného dôchodku. Námetka ohľadom povinnosti odporkyne postupovať v prípade jeho nedostavenia sa na kontrolu zdravotného stavu podľa čl. 5 ods. 11 metodického pokynu, je nedôvodná, ak bola výplata jeho čiastočného invalidného dôchodku zastavená pre nesplnenie ekonomickej podmienky.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľovi bol rozhodnutím odporkyne zo dňa 19.07.1993 priznaný od 19.06.1993 invalidný dôchodok. Rozhodnutím odporkyne zo dňa 14.08.1996 mu bol podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. priznaný od 12.10.1996 čiastočný invalidný dôchodok s tým, že nárok na jeho výplatu trvá do 11.05.1997. Rozhodnutím odporkyne zo dňa 16.08.1996 mu bol od 12.10.1996 odňatý invalidný dôchodok z dôvodu, že podľa posudku Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina nie je invalidný podľa § 29 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., ale je len čiastočne invalidný. Uvedené rozhodnutie odporkyne bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 12S/368/97-4 zo dňa 27.08.1997. Zo zápisnice o rokovaní posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia zo dňa 19.08.1998 vyplýva, že navrhovateľ sa opakovane nedostavil na rokovanie komisie, a to dňa 19.08.1998, 02.09.1998 a 09.09.1998. Rozhodnutím odporkyne zo dňa 22.06.1998 mu bola od 12.08.1998 zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku z dôvodu nesplnenia podmienky podstatného poklesu zárobku ustanovenej v § 37 zákona č. 100/1988 Zb.. Súčasťou dávkového spisu odporkyne sú aj dve urgencie, a to Urgencia č. 1 zo dňa 09.08.2000 a Urgencia č. 2 zo dňa 18.09.2000, v ktorých bol navrhovateľ vyzvaný na vrátenie tlačiva na vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky s upozornením, že v prípade jeho nedoručenia v stanovenom termíne sa bude považovať za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v zmysle § 106 ods. 3 a 4 zákona č. 100/1988 Zb.. Uvedené tlačivo navrhovateľ nezaslal. Zo zápisnice o rokovaní posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia zo dňa 31.10.2000 tiež vyplýva, že navrhovateľovi bolo aj dňa 09.08.2000 a 18.09.2000 zaslané tlačivo na vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky, ktoré taktiež posudkovej komisii nedoručil. Žiadosťou zo dňa 24.03.2014 navrhovateľ požiadal o priznanie invalidného dôchodku od 01.01.2004. Na základe podanej žiadosti vypracoval posudkový lekár sociálnej poisťovne, pobočky Žilina lekársky posudok zo dňa 24.03.2014, v ktorom ho uznal za čiastočne invalidného podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. a invalidného podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 01.01.2004 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. K rovnakému záveru dospel aj posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina v lekárskom posudku zo dňa 22.09.2014 a ústredia zo dňa 20.10.2014. Následne bolo vydané napadnuté rozhodnutie odporkyne I., ktorým odporkyňa podľa § 37 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., podľa § 112 ods. 4 a § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. uvoľnila navrhovateľovi od 24.03.2011 výplatu invalidného dôchodku v sume 125,70 eur mesačne. Rozhodnutím odporkyne II. mu bol priznaný od 24.03.2011 invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne a rozhodnutím odporkyne III. mu bol od 24.11.2011 priznaný nárok na výplatu invalidného dôchodku priznaného podľa zákona účinného od 01.01.2004 v sume 215,50 eur mesačne a súčasne bolo rozhodnuté o zániku nároku od tohto dňa na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31.12.2003. Tieto rozhodnutia boli potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/298/2014-37 zo dňa 18.12.2014, ktorý bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 9So/73/2015-81 zo dňa 25.01.2017. V ďalšom konaní krajský súd napadnutým rozsudkom opätovne potvrdil napadnuté rozhodnutia odporkyne I., II., III.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z

nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 01.01.2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 01.01.2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31.12.2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 260 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia, plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti, priznané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, sa považujú po 31.12.2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31.12.2003; ak nárok na výplatu týchto dávok, plnení, peňažnej náhrady a podpory v nezamestnanosti trval k 31.12.2003, dávky, plnenia, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31.12.2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Nárok na výplatu starobného dôchodku a pomerného starobného dôchodku, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, sa posudzuje po 31.12.2003 podľa predpisu účinného od 01.01.2004.

Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, sa považujú po 31.12.2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31.12.2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31.12.2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31.07.2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

Podľa § 263 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., ustanovenie § 263 ods. 6 dňom vyhlásenia nález č. 460/2006 Z. z. v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stratilo účinnosť. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie toto ustanovenie zákona do súladu s Ústavou Slovenskej republiky, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., občan má nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ak sa stal čiastočne invalidným a bol zamestnaný po dobu potrebnú na nárok na tento dôchodok alebo sa stal čiastočne invalidným následkom pracovného úrazu.

Podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb., občan má po splnení podmienok ustanovených v odseku 1 nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku počas 12 kalendárnych mesiacov od priznania čiastočného invalidného dôchodku. Po uplynutí tohto obdobia občan má nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku počas každých ďalších 12 kalendárnych mesiacov, ak má pokles zárobku. Pokles zárobku sa nezisťuje u občana, ktorý je čiastočne invalidný podľa odseku 3 písm. c/. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7So/14/2008 zo dňa 13.06.2008 konštatoval, že „Pokiaľ z § 37 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb. vyplýva, že pokles zárobku sa zisťuje za obdobie 12 kalendárnych mesiacov predchádzajúcich dňu, ku ktorému sa rozhoduje o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku, deň ku ktorému sa rozhoduje o nároku nie je dňom vydania rozhodnutia o nároku na výplatu dávky. Ďalším obdobím, za ktoré treba podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. skúmať podstatný pokles zárobku, je obdobie nasledujúceho jedného roka, nadväzujúce na skončenie obdobia, za ktoré už bol podstatný pokles zárobku skúmaný

Iný výklad by umožňoval, aby začiatok lehoty na iné obdobie ako 12 kalendárnych mesiacov po skutočne vykonanej kontrole nebol určený zákonom, ale aby takýto začiatok lehoty odporkyňa určovala

sama. Takýto výklad nezodpovedá zákonu č. 100/1988 Zb.. Iným postupom by došlo k ohrozeniu právnej istoty účastníkov, lebo sledované obdobie podstatného poklesu na zárobku u občanov by záviselo na ľubovôli odporkyne, a nie na zákonom stanovených pravidlách.“

V prvom rade považoval odvolací súd za potrebné uviesť, že rozhodnutím odporkyne zo dňa 22.06.1998 síce bola navrhovateľovi od 12.08.1998 zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku z dôvodu nesplnenia podmienky podstatného poklesu zárobku ustanovenej v § 37 zákona č. 100/1988 Zb., avšak naďalej mal status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou. Tento status mu odporkyňa ponechala aj napriek tomu, že sa v dňoch 19.08.1998 a 02.09.1998 ako aj dňa 31.10.2000 nezúčastnil kontrolnej lekárskej prehliadky. V Urgencii č. 1 zo dňa 09.08.2000 a Urgencii č. 2 zo dňa 18.09.2000 bol navrhovateľ upozornený, že v prípade nedoručenia tlačiva na vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky v stanovenom termíne sa bude považovať za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou. Vzhľadom na to, že navrhovateľ sa v roku 1998 (v dňoch 19.08.1998 a 02.09.1998) ani v roku 2000 (dňa 31.10.2000) opakovane nedostavil na kontrolnú lekársku prehliadku, mala odporkyňa v súlade s poučením rozhodnúť o zastavení výplaty čiastočného invalidného dôchodku v súlade s § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb.. Odporkyňa uvedeným spôsobom nepostupovala.

S ohľadom na skutočnosť, že navrhovateľ mal naďalej status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, bolo povinnosťou odporkyne každoročne (v septembri 1999, v septembri 2000, v septembri 2001, v septembri 2002 a v septembri 2003) posudzovať splnenie, resp. nesplnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku u navrhovateľa s poukazom na § 37 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb. bez ohľadu na to, či sa dostavil na predchádzajúce prehliadky, na ktoré bol predvolaný, alebo nie. Po posúdení podmienok podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. mala následne odporkyňa vždy raz ročne rozhodnúť aj o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku. Táto zákonná povinnosť jej trvala až do 31.12.2003.

Na jednej strane je potrebné prisvedčiť odporkyňi, že nebolo preukázané doručenie tlačiva „Prehliadka zisťovacia“ navrhovateľom, ktoré by bolo potvrdené ošetrovateľom dňa 12.04.2005. Na druhej strane, práve vzhľadom na to, že odporkyňa v rozpore s § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. od septembra 1999 doteraz nerozhodla o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku z hľadiska splnenia ekonomickej podmienky nároku na výplatu (pokles zárobku) a nerozhodla ani o zastavení výplaty podľa § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., musí teraz rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku, ktorý sa v zmysle § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za invalidný dôchodok, a to podľa § 263 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. od 19.17.2006 podľa § 263a ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z..

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutia odporkyne I., II., III. zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odporkyne v ďalšom konaní bude rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku navrhovateľa v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je pri novom rozhodovaní vo veci viazaná (§ 250ja ods. 7 OSP).

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia, a to za šesť úkonov právnej služby podľa § 11 ods. 4, § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a to 2 x 61,87 eur (prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 26.11.2014 a účasť na pojednávaní dňa 18.12.2014) plus režijný paušál 2 x 8,04 eur; 1 x 64,53 eur (odvolanie zo dňa 29.01.2015) a k tomu režijný paušál 8,39 eur; 3 x 68 eur (podanie zo dňa 05.04.2017, účasť na pojednávaní dňa 15.06.2017 a odvolanie zo dňa 14.07.2017) plus režijný paušál 3 x 8,84 eur. Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 443,26 eur. Priznanú náhradu je odporkyňa povinná zaplatiť právnej zástupkyňi navrhovateľa podľa § 149 ods. 1 OSP do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odvolací súd právnej zástupkyňi navrhovateľa nepriznal odmenu za nahliadnutie do spisu krajského súdu dňa 09.12.2014, keďže nejde o samostatný úkon právnej služby, ale o súčasť prípravy zastúpenia,

pretože nahliadnutie do spisu nemá na konanie žiaden vplyv a prípadné informácie ním získané možno využiť len ako podklad pre iné úkony právnej služby (napr. podania na súd atď.). Taktiež jej nepriznal náhradu trov konania za úkon - „Žiadosť o vydanie rozhodnutia odvolacieho súdu“ zo dňa 24.07.2018, nakoľko tento úkon nepredstavuje účelne vynaložené trovy.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.